

Meetnet Reptielen - Gebieden en Trajecten in 1994

In elf gebieden werden in totaal 104 trajecten onderzocht. Per gebied is aangegeven hoeveel trajecten er waren.

Voor de zes reptielsoorten is aangegeven op hoeveel van de onderzochte trajecten zij zijn waargenomen.

Alles opgeteld zijn er 601 telrondes uitgevoerd, dit is circa 1000 man-uren waarnemen!

Hierbij zijn gezien en geteld:	: Zandhagedis	: 1014 keer	Gladde slang	: 9 keer	De aantallen zijn exclusief
	Levendbarende hagedis	: 436 keer	Adder	: 204 keer	de nieuwgeboren dieren die
	Hazelworm	: 9 keer	Ringslang	: 185 keer	vanaf augustus te zien waren.

Overzicht van gebieden en trajecten

Op de bladzijde hiernaast zijn de elf gebieden aangeduid waar het monitoren plaats vond met een wit rondje in het midden van de regio. Het zwart-grijs mozaïek op de ondergrond geeft de reptielendichtheid in Nederland aan.

Voor ieder onderzoek-gebied zijn de activiteiten van 1994 in een tabelletje weergegeven. De hoogte van de tabel geeft het aantal trajecten aan waar geteld werd in 1994. De duingebieden zijn van noord naar zuid genummerd:

1. Camperduin - Egmond aan Zee (13 traj.);
  2. Egmond a Zee - Noordzeekanaal (12 traj.);
  3. IJmuiden-Zandvoort (14 trajecten);
  4. Zandvoort- Noordwijk aan Zee (15 traj.);
  5. Katwijk aan Zee-Scheveningen (10 traj.);
- sn. = snippers. Drie trajecten liggen in kleine duinrestanten en zijn als duinsnippers onder één noemer gebracht.

In het binnenland ging het om de regio Friesland (15 trajecten), Veluwe (8 trajecten), spoorlijntrajecten bij Nijmegen (2) en Ede (4) omgeving Amsterdam (8 trajecten). In Twente was er één traject in 1994.

De tabellen laten zien welke soorten in de diverse gebieden gevolgd worden. Met een arcering is aangegeven op hoeveel trajecten een bepaalde soort in de regio is waargenomen in 1994. De tabellen geven daarmee een goed beeld van de soortendiversiteit in de diverse regio's van het meetnet.

Soortendiversiteit

In de duinen gaat het uitsluitend om de zandhagedis (Z) met op één traject, in duinen 3, ook de hazelworm (H).

In de regio Veluwe is de diversiteit het hoogst. Alle soorten worden er geteld, hoewel dat voor de gladde slang, adder en ringslang slechts op één traject gebeurt; de zandhagedis, levendbarende hagedis en hazelworm werden elk op vijf trajecten gezien.

Spoortrajecten blijken een belangrijke bijdrage aan het meetnet te leveren voor de zandhagedis.

Friesland is een belangrijke regio voor het monitoren van adder en levendbarende hagedis. Mogelijk is ook Twente belangrijk voor deze soorten, maar met de resultaten van slechts één traject is dat nog niet duidelijk.

De omgeving Amsterdam speelt een grote rol in het meetnet voor de ringslang. In principe kunnen daar ook zandhagedis en levendbarende

hagedis gezien worden, elk op één traject; maar in 1994 werden deze soorten niet gezien.

De verdeling van onderzoekstrajecten over het land is bepaald nog niet representatief voor de verspreidingen van alle reptielsoorten. Zo is het meetnet voor wat betreft de zandhagedis wel goed ingevuld: veel gebieden en veel trajecten; daarentegen wordt de adder eigenlijk alleen in Friesland gevolgd. In 1995 wordt dat beter.

Uitbreiding aantal regio's in 1995

Het Meetnet Reptielen wordt uitgebreid met de regio's Drenthe, Noord-Brabant en Limburg, elk met 10 à 20 trajecten, de regio Utrecht met 5 à 10 trajecten. Ook in Zeeland zullen gebieden (met levendbarende hagedissen) bezocht worden. In Twente en op de Veluwe worden de aantallen trajecten uitgebreid.

De regio Drenthe is een belangrijke aanvulling. Net als op de Veluwe komen er zes soorten voor. En anders dan op de Veluwe maar net als in Friesland is de adder in Drenthe betrekkelijk algemeen. De regio Drenthe is dus interessant naast en als vergelijking met Friesland en Veluwe. Een vergelijkbaar belang heeft de uitbreiding van trajecten in Twente.

In Utrecht zal het monitoren vier soorten betreffen: de drie hagedissen en de ringslang. Voor de ringslang is de regio referentie voor Friesland en Omgeving-Amsterdam. Voor de zandhagedis is de regio heel interessant naast de Veluwe en de duinen.

In Noord-Brabant zal het monitoren bijna uitsluitend de levendbarende hagedis betreffen en incidenteel de hazelworm, ringslang en gladde slang.

In Limburg zal onder andere aandacht uitgaan naar de muurhagedis en -naar wordt aangenomen- de enige populatie adders in zuidelijk Nederland. Het wordt dus spannend in 1995.

Voor didere waarnemer is er een contactpersoon in de eigen regio. Alle namen, adressen en telefoonnummers zijn in deze nieuwsbrief afgedrukt in het kader **regiocoördinatoren**.